

Pozvání k odpovědi

Milí čtenáři, v tomto čísle si připomínáme jubilejní rok 350. výročí od zjevení Srdce Ježíšova sestře Markétě Marii Alacoque. Nejde jen o historii. Francouzské Paray-le-Monial a heslo „Opětovat lásku za lásku“ nás volá k jádru naší víry. Tímto jádrem je vztah lásky.

Ti, kdo prožili ignaciánská duchovní cvičení, si z nich odnášejí osobnější vztah s Ježíšem. Dívat se na něj v modlitbě, naslouchat mu, zakusit v hloubi duše jeho dobrotu ke mně, to vše mě vede k osobní odpovědi. Autentická odpověď Bohu, kterou sv. Ignác staví na vrchol duchovních cvičení, zní: „Dej mi svou lásku a milost, neboť ta mi stačí.“

Přijatý dar lásky se projeví ve tváři i v činech. Projeví se v odvaze a věrnosti. Vědomí, že „on mě miloval a za mě se obětoval“ (Gal 2,20), je pro křesťana hlavní motivací.

Ježíšovo Srdce nás učí být lidmi vztahů a láskou svědčit o Bohu. Kéž nám Jubileum Nejsvětějšího srdce Ježíšova, které vyvrcholí v červnu 2025, pomůže přinášet světu naději. Každému bratru a sestře, kterých se chce Ježíš dotknout.

Josef Bartoš

Odčinit neodčinitelné

Jubilejní rok Nejsvětějšího srdce Páně byl důvodem uspořádání mezinárodního kolokvia v Římě (1.–5. května 2024).

Jeho účastníky oslovil papež František zamyšlením, ve kterém zaměřil pozornost na myšlenku odčinění. Zve nás k činnorodé účasti na odčinění dluhu člověka vůči sobě, druhým, stvoření i Stvořiteli.

Úcta k Ježíšovu Srdci se rodí v lidském srdci v okamžiku, kdy je zasazeno vnitřním poznáním. Přítomnost lásky, jíž Vykupitel neustále miluje Otce a všechny lidi bez výjimky, v nás nemůže nevyvolat přiměřenou odpověď. A poněvadž z Boží strany tato láska nemá hranice, hledá člověk odpověď podobně překonávající všechny hranice z naší strany. Nový člověk je proniknut zaslíbením, chráněným a rozvíjeným Božím lidem. Kristova přítomnost mezi námi rodí nyní a zde budoucnost, v níž „Bůh bude všechno ve všem“ (1Kor 15,28).

Divíme se nyní, proč málokterá pobožnost (veřejný projev vnitřní úcty) se setkala s tolika potížemi a polemikami, a přitom s velkým úspěchem a rozšířením jako úcta k Srdci Ježíšovu. Zdá se kontaminována. Na jedné straně zmatečnost mnohých, zapříčiněná těžkostí rozlišit sentimentalitu od duchovní útěchy, a na straně druhé chaos teologů, kteří si neví rady s pojmem srdce, nás nutí k přemýšlení. Ne

k utíkání do bezpečných vod našich představ.

Proces smíření

Papež říká: „Odčinění je pojem, který často nacházíme v Písmu svatém. Ve Starém zákoně nabývá sociálního rozměru odškodnění za spáchané zlo. Tak je tomu v případě Mojžíšova zákona, který stanovil navrácení toho, co bylo ukradeno, nebo náhradu způsobené škody (srv. Ex 22,1–15; Lv 6,1–7). Jednalo se o akt spravedlnosti zaměřený na ochranu společenského života. V Novém zákoně se však představuje v podobu duchovního procesu v rámci vykoupení, které přinesl Kristus. Odčinění jako takové se plně projevuje v oběti kříže. Novum zde spočívá v tom, že tato oběť zjevuje milosrdenství Pána vůči hříšníkovi.“

Může se zdát, že výraz „odčinit neodčinitelné“ je vnitřně protikladný. Ale právě v realitě bolesti dnešního světa je apelem: „Vybízí nás k naději, že každá rána může být zacelena,

i když je hluboká. Úplné odčinění neboli náprava se někdy zdají nemožné, když člověk natrvalo ztratí to, co vlastní, nebo dokonce někoho milovaného, nebo když se určité situace stanou nezvratnými. Avšak úmysl odčinít a učinit pro to konkrétní kroky je pro proces smíření a navrácení pokoje do srdce nejpodstatnější.“

Nebyvá snadné porozumět kompozici evangelního pohledu na uspořádání a dovršení světa. Spravedlnost, jak o ní uvažujeme, ho sice do jisté míry zahrnuje, ale zároveň i přerušuje. „Aby odčinění mělo křesťanský ráz, aby se skutečně dotklo srdce uražené osoby a nebylo pouhým aktem spravedlnosti, jež jednu věc nahradí druhou jako jakési odškodnění,“ vysvětluje papež, „předpokládá dva náročné postoje: uznání vlastní viny a prosbu o odpuštění.“

Rozevírá před námi dvě obtížné věci, ke kterým vždy znovu dorůstáme: „Uznat svou vinu. Jakékoli zadostiučinění, ať už na jednoduše lidské, nebo duchovní rovině, začíná uznáním vlastního hříchu. Umět obvinít sebe sama je součástí křesťanské moudrosti, Pánu se takový postoj líbí, protože rád přijímá zkroušené srdce.“ A právě z toho, že upřímně uznáme to, co zlého jsme svému bratru způsobili, a že hluboce a upřímně zkusíme, že jsme zasadili ránu lásce, se rodí touha po nápravě. Požádat o odpuštění. Je to vyznání spáchaného zla podle příkladu marnotratného syna,

Detail obrazu Nejsvětějšího srdce Ježíšova v římském kostele Il Gesù (Foto SJ)

který svému otci říká: ‚Zhřešil jsem proti nebi i proti tobě.‘ (Lk 15,21) Žádost o odpuštění znovu otevírá dialog a projevuje vůli obnovit pouto v bratrské lásce. A náprava – dokonce i jen první krok k napravení nebo už jen vůle k němu – zaručuje autenticitu žádosti o odpuštění, projevuje její hloubku, upřímnost, dotýká se srdce bratra, utěšuje ho a otevře v něm schopnost požadované odpuštění přijmout. A tedy, pokud nenapravitelné není možné napravit zcela, vždy se může znovu zrodit láska, která ránu učiní snesitelnou.“

Zde se otevírá prostor, kde bychom rádi pro toto tvrzení očekávali jasné slovo v konkrétních lidských příbězích. Probouzí v nás neklid a úzkost, co se stalo s těmi, se kterými jsme se nestihli včas usmířit. Sledujeme

neodbytný pocit viny, že jsme se nestihli zastavit v hněvu ještě před západem slunce? Dokonce ani tváří v tvář možnosti zániku celého světa? Nebo stačí, když budeme oplakávat jen sami sebe? Proto jsou pro nás důležité příběhy, které odzrcadlují dovršený svět v Kristu. Papež proto pokračuje: „Ježíš svatou Markétu Marii žádal o skutky odčinění urážek způsobených lidskými hříchy. Jestliže tyto skutky těšily jeho Srdce, znamená to, že zadostiučinění může potěšit také srdce každého zraněného člověka.“ Papež se ptá i nás, zda se pro tyto útéšné příklady nechceme rozhodnout i my. Kéž takováto rozhodnutí „obnoví a prohloubí význam této krásné praxe odčiňování vůči Ježíšovu Srdci, praxe, která je dnes možná poněkud zapomenuta nebo neprávem považována za zastaralou. A kéž také pomůže posílit její náležité místo na kající cestě každého pokřtěného v církvi.“

Střed Kristova lidství

Papež František zobecňuje zkušenost svoji i celé církve: spontánní úsudek Božího lidu a jeho život vítězí nad opatrností až příliš opatrných, ale i nad povrchností módních spiritualit, jež postrádají nárok, který asi nejlépe v této souvislosti formuloval Karl Rahner SJ. Vůbec se nedomníval, že by se tato úcta pomalu blížila ke svému konci nebo ke ztrátě své funkce v církvi. Předznamenal svým náhledem možné budoucí směřování

úcty k Božskému srdci, a to od dobové podmíněné lidové popularity k osobní hloubce.

Pojem odčinění vysvětluje radikálním osobním nasazením pro všechny i za všechny (!), inspirovaným meditací z Duchovních cvičení svatého Ignáce: „Láska se musí projevovat více skutky a je vždy oboustranným sdílením“ (srov. Duchovní cvičení 230–231). Definoval tajemství člověka s odkazem na Kristovo Srdce. „Víra dosvědčuje, že stvořené Kristovo lidství je nepostradatelným a trvalým středem, jímž musí projít každé stvoření, aby našlo vrcholný bod své trvalé platnosti před Bohem. Ono je vchodem i dveřmi, alfou i omegou: zahrnuje všechno. V Kristově lidství nachází stvoření svou konzistenci. Kdo vidí jeho, vidí Otce; kdo nevidí jeho, vtělené Slovo, nevidí ani Boha. (...) Člověk nemůže být křesťanem,“ uzavírá Rahner, „aniž by v pohybu svého ducha, vzbuzeného Duchem svatým, neustále neprocházel Kristovým lidstvím a jeho jednotícím středem, který nazýváme Srdcem. V této symbolické teologické vizi křesťanství, která dosud nebyla náležitě rozvinuta, má úcta k Nejsvětějšímu srdci své nejhlubší oprávnění pro všechny časy.“ Z toho vyvozuje následující: „Úcta k Nejsvětějšímu srdci přestane být populární a stane se spíše doménou duchovních a mystických lidí, kteří jakoby v ohnisku naleznou odpověď jednoho Srdce na nejvyšší požadavky svého lidského

srdce.“ Bude osobním rozhodnutím, zvnitřněním misijního nasazení pro záchranu a obnovu světa: „Zbožný člověk zítřka bude mystikem, někým, kdo něco zakusil, nebo nebude vůbec. Už vůbec nebude, protože zbožnost zítřka nebude už nesena spolu s veřejným přesvědčením a náboženským mravem všech, které jsou už předem jednomyslné a samozřejmě vzhledem k osobní zkušenosti a k osobnímu rozhodnutí.“ (K. Rahner)

Lze rozumět kulturně-náboženskému pozadí obvyklých námitek: Copak můžeme být tak zaslepení a domnívat se, že můžeme něco přidat k oběti Ježíše Krista za naše viny a viny jiných? A pak přece za své viny si odpovídá každý sám. Copak můžeme přinášet smír za druhé? Postavit se na jejich místo? To určitě ne. Ani nám příliš nepomáhají podrobné antropologicko-religionistické sondáže do vývoje pojetí zástupných obětí v dějinách náboženství.

Pro křesťana je situace přítomnosti vzkříšeného Krista mezi námi nová co do kvality vnímání lidské sounáležitosti. Přítomná existence křesťana se opírá o hluboké přesvědčení, že oběť smíru a zadostučinění za viny nás všech přinesl Ježíš „jednou provždy, když sám sebe přinesl v oběť“ (Žd 7,27). Vykoupení jsme Kristem. Upřílišněný legalismus, který je hluboce zakořeněn v našem vnímání Boží spravedlnosti, nám neumožňuje překročit horizont narovnání narušeného uspořádání společnosti a našeho

prostředí jinak než skrze spravedlivý trest, odplatu. Vidíme to dobře v našem pojetí modlitby Otčenáš, kde se modlíme: „Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům, a neuveď nás do pokušení.“ Jako by se Bůh snažil, aby věřící padli do nějaké překvapivé pasti, a pak je odsoudil. Dobře rozumíme tomu, že ve skutečnosti prosíme: „nedopusť, ať podlehneme pokušení.“

Zde výraz „vina“ má širší význam než jen překročení příkázání. Znamená dluh, který zůstává. Pocit dluhu vůči budoucnosti dnešní lidstvo vnímá velmi citlivě. Mladá generace se bouří, protože vnímá bariéry, které si neseme z naší minulosti. Má dlouhé stíny. Podobně je to i ve vnímání budoucího místa celého lidstva v životním prostředí ohroženém lidskou hamižností a konzumem. Směřování se zdá být nezvratné. Je zde však i odhodlání (ne)mnohých nesené mystickou zkušeností, že moje kapka splácení dluhu celého lidstva není beze smyslu. I když stojíme před nárokem odčiňovat neodčinitelné. Tento postoj se opírá o soucit Ježíšova Srdce s tímto světem, jež i nám přináší pokoj v zápasech, které vedeme. Těchto svědků víry má dnešní svět zapotřebí. Rodí se zde nová podoba solidarity otřesených.

Pavel Ambros SJ

Dynamismus Boží lásky

V průběhu dějin spásy posílal Bůh proroky, apoštoly a evangelisty, aby lidem vyprávěli o Božím milosrdenství, vyzývali je k obrácení a obnově smlouvy lásky s ním. Plody spásy uskutečněné Ježíšovou smrtí a vzkříšením nám ukazují světci. Stojí za to poznat jejich příběh, abychom mohli stejně jako oni prožít setkání s živým Bohem, naším Stvořitelem a Vykupitelem.

Rád bych představil postavu francouzské mystičky svaté Markéty Marie Alacoque (1647–1690). Poukážu na aktuálnost poslání, které obdržela od Boha a které je také posledními papeži svěřováno členům Apoštolátu modlitby.

Svatá Markéta Marie Alacoque se narodila v roce 1647 v Lauthecour v Burgundsku. Když jí bylo osm let, zemřel jí otec. Vychovávala ji matka a nejbližší rodina. S přibývajícím věkem v dívčině srdci stále více rostla touha odevzdat svůj život Bohu. Velkou zkouškou pro ni byla čtyři roky trvající nemoc, kdy nemohla vůbec chodit. Často se v modlitbě dovolávala pomoci Panny Marie a slibovala jí, že pokud se uzdraví, vstoupí do řeholního řádu. Tento záměr se jí splnil v roce 1671, kdy se jí otevřely brány kláštera Navštívení Panny Marie v Paray-le-Monial. Sestra Markéta Marie se vyznačovala upřímnou zbožností a pokorou, které jí velmi pomáhaly snášet každodenní útrapy a ponížení, jimiž trpěla v noviciátu.

Mystické setkání

V den památky svatého Jana Evangelisty 27. prosince 1673 během adorace Nejsvětější svátosti byla sestra Markéta Marie díky zvláštní mystické milosti obdařena poznáním tajemství Nejsvětějšího srdce Ježíšova. Hluboce pochopila, že Spasitelovo Srdce, na které lidé tak často zapomínají, stále svědčí o velkorysé Boží lásce ke všem lidem. Pán Ježíš ji požádal, aby konala pokání, a tak odčinila nevděk tolika lidí vůči bezmezné Boží Lásce, zjevené v jeho smrti na kříži.

Během dalších zjevení dal Pán Ježíš sestře Markétě pokyny k uctívání svého Nejsvětějšího srdce. V roce 1674 náš Spasitel požadoval svaté přijímání na první pátek, které bychom měli přijímat v duchu pokání. Dne 16. června 1675, v oktávu Božího Těla, slyšela svatá Markéta Marie z Pánových úst slova „Hle, Srdce, které tolik milovalo lidi“ a požadavek na samostatný liturgický svátek k jeho poctě.

Po zakoušení těchto mystických milostí se francouzská řeholnice snaži-

la odpovědět na Pánovu bezmeznou lásku velkorysostí svého srdce. Přála si vést nepřetržitý dialog lásky s ukřižovaným a vzkříšeným Ježíšem. Otevřela své srdce ohromující Boží lásce a obětovala mu své utrpení, těžkosti dne, umrtvování, které podstupovala v duchu pokání za lidské hříchy, jež zraňovaly Spasitelovo Srdce. Podle pokynů Pána Ježíše obětovala všechna protivensství a bolesti za obrácení hříšníků. Činila tak v duchu pokání za lhostejnost tolika lidí vůči Bohu.

V nejtěžších chvílích, kdy na ni byla představená velmi přísná, se jejím zpovědníkem stal jezuita sv. Kladius la Colombière (1641–1682). Sám byl mužem modlitby. Podrobil ji zkoušce poslušnosti tím, že vyzkoušel její pokoru v každodenním životě. Když se výsledek duchovní zkoušky ukázal jako pozitivní, velkoryse nabídl sestře Markétě Marii své duchovní vědomosti a živou zkušenost s Bohem.

Svatá Markéta Marie nám připomíná, že bychom se měli otevřít přijímání duchovních darů plynoucích z probodeného Spasitelova Srdce. Abychom mohli vstoupit na cestu duchovního očistění, musíme odstranit nahromaděné překážky, zejména hříchy a špatné náklonnosti. Dovolme Pánu Ježíši, aby působil i v naší generaci, v Evropě a v celém světě, kde lidé žijí po obětavé lásce. Záleží na naší svobodné vůli, zda na lásku Ježíšova Srdce odpovíme velkorysou láskou. A pak z našeho nitra poplynou proudy živé vody (srov. Jan 7,38).

Bůh sám stačí

Francouzská mystička nám může být příkladem toho, jak dbát o prvenství Boha v každodenním životě, aby byl středem každého dne naplněného mnoha povinnostmi a pracemi. Byla přesvědčena, že Bůh sám stačí, a proto se modlila: „Můj Pane, nechci nic jiného než tebe a to, co sis pro mě vybral ty sám. Ty mi stačíš, můj Bože! Udělej pro mě a se mnou to, co bude k tvé větší slávě, bez ohledu na mé sobecké zisky. Nikdy jsem nenašla účinnější lék na svá trápení než Nejsvětější srdce mého milovaného Ježíše. V něm usínám bez starostí a odpočívám bez úzkosti.“

Poznání tajemství Nejsvětějšího srdce Ježíšova, jak je prožívala svatá Markéta Marie, nám dnes také pomůže objevit hluboký význam zpovědi a svatého přijímání na první pátek v měsíci, jak nás k tomu vybízí Pán. Tento rytmus častého přistupování ke svátostem přispěje k prohloubení našeho přátelství s Ježíšem.

Když si u příležitosti 350. výročí zjevení milujícího Ježíšova Srdce připomínáme tuto pokornou mystičku, prosme jejím prostřednictvím: „Nejsvětější srdce Ježíšovo, přetvoř naše srdce podle Srdce svého.“ Potřebujeme objevit dynamismus Boží lásky a vědět, že z našeho života přežije jen to, co se rodí z lásky. Nechme se proto obejmout láskou Ježíšova Srdce, které nám ukazuje nekonečnou lásku Otcova Srdce.

Jubilejní oslavy

Oslavy jubilea začaly 27. prosince 2023 slavnostní mší svatou, které se zúčastnil P. Frédéric Fornos SJ, zastupující Celosvětovou síť modlitby s papežem (Apoštolát modlitby). Přijel na pozvání kustoda poutní svatyně v Paray-le-Monial P. Etienna Kerna. Otec Kern uvedl, že do svatyně, kde od roku 1970 působí charizmatické společenství Emmanuel, přichází ročně kolem 400 tisíc poutníků. V této svatyni, která je proscena milostmi, hledají zklidnění nepokojných srdcí u Spasitelova Srdce. Přicházejí sem s mnoha starostmi a těžkými otázkami a odcházejí odtud potěšeni. V kapli zjevení v Paray-le-Monial se mohou modlit u relikvií svaté Markéty Marie Alacoque, která jim připomíná, že místem, kde Pán

Ježíš uděluje nejvíce svých milostí, je eucharistie. Při pohledu na Spasitelovo Srdce, z něhož na kříži vytékala krev a voda, si poutníci uvědomují milost přijatou při křtu: dar božského synovství. Obnovují ho v sobě tím, že přistupují ke svátosti smíření, aby viděli, jak jejich život proměňuje milost Ježíšova milosrdenství. Během celého jubilea se pořádají četná setkání, obvykle kolem prvního pátku v měsíci. Každý z nás může v těchto jubilejních měsících podniknout duchovní cestu do svatyně v Paray-le-Monial, třeba jen prostřednictvím internetových stránek sanctuaire@paray.org.

Svatý otec František na závěr své střední generální audience 6. června 2024 ve Vatikánu oznámil, že v září 2024 zveřejní dokument o účte

Anketa

Co pro Vás znamená Ježíšovo Srdce?

Nejsvětější srdce Ježíšovo je centrum celého světa a vesmíru. Je to jediný pevný bod ve vesmíru, o který se dá opřít a stát se tak jistým ve svém životě. Tuto jasnou zkušenost udělal sv. Petr, když kráčel za Ježíšem po moři. Cílem života člověka je, aby dosáhl nebe. Nebe, to je stav plného štěstí, stav, kdy člověk je natrvalo ponořen do pokoje a něžné lásky Boží. Srdce Ježíšovo je hmatatelná, zhmotněná láska Boží. Proto také ránu v Ježíšově Srdci vnímám jako bránu do nebe. Ježíš si i proto nechal své Srdce probodnout, abychom věděli, kudy se do nebe vchází. Kdo touto branou vejde, ocitne se v žáru jeho lásky a je jím oblažován a proměňován, tedy stává se člověkem lásky, člověkem hluboké lásky k Bohu a k lidem. A protože víme, že v eucharistii je živý Ježíš, že tam tedy je i jeho živé Srdce, přicházíme k adoracím, abychom se nechali pohltit žářem jeho lásky a zažívali už nyní nebe na zemi.

*Petr Přádka SJ,
provinciál*

k Nejsvětějšímu srdci: „S potěšením připravuji dokument, který spojí cenné úvahy předchozích textů učitelského úřadu a dlouhé dějiny této úcty, které sahají až k Písmu svatému. Je mým přáním nabídnout dnes znovu celé církvi spiritualitu doslova nabitou krásou. Věřím, že nám velmi prospěje rozjímat o různých aspektech Boží lásky, jež mohou osvěžit a prosvětlit cestu obnovy církve; ale také říci něco smysluplného světu, který jako by ztratil své srdce. Prosim vás, abyste mě v tomto období příprav doprovázeli v modlitbě,“ řekl papež.

Význam pro dnešek

Členové Celosvětové sítě modlitby s papežem (Apoštolátu modlitby) se potřebují neustále vracet k pramenům. Abychom mohli dobře prožívat navrhované postupné etapy „cesty Srdce“, nestačí chodit jen k biblickým zdro-

jům. Stojí za to učit se plnit Boží vůli od světců, kteří se sami svým svědectvím života stali živým evangeliem. Patří k nim svatá Markéta Marie Alacoque a její duchovní vůdce svatý Klaudius la Colombière. Sáhňeme v této době po modlitbách, které nám zanechali ve svých duchovních denících. A právě o aktuálnosti úcty k Srdci Ježíšovu hovořil v roce 1999 ve Varšavě další světec Jan Pavel II. slovy: „I dnes je třeba věřící vést tak, aby s adorací hleděli na tajemství Krista, Bohočlověka, a stali se tak lidmi vnitřního života, kteří slyší a uskutečňují výzvu k novému životu, ke svatosti, k pokání, které je apoštolskou účastí na díle záchrany světa; lidmi, kteří se připravují na novou evangelizaci a vidí v Srdci Kristově srdce církve: svět musí nutně pochopit, že křesťanství je náboženstvím lásky.“

Marek Wójtowicz SJ

Překlad redakce

Anketa

*Anna Stachová SSJ,
řeholnice*

Probírala jsem se v životě různými pojmy o Božském srdci Páně. Byla jsem zvyklá dívat se od dětství na kříž. Až přišla chvíle, kdy pravda „Ježíš tě miluje“ nebyla frází. Nabídla jsem svůj život Bohu, a on mě přijal. Tím začalo mé zasvěcení. Ve všem, co řeholní život přináší, potřebuji vědět, komu patřím a kdo mě zná. Jednou jsem si prohlížela sochu Božského srdce v kostele. Zaujala mě gesta jeho rukou, která mi připomněla, že se mám na jeho rány dívat s pochopením, že je nade mnou Pán. Tímto mě Ježíš vyzval k větší lásce, abych se více zabývala jeho osobou. Přišly i hodně přesvědčivé okamžiky, že mě obdarovává jako svou. Někdy to tak prostě vím. Jindy odezírám vztahy k němu u druhých lidí, a to člověka nese.

Opětovat lásku láskou

S jubilejním rokem Nejsvětějšího srdce Ježíšova obnovili francouzští jezuité svou přítomnost v místě zjevení, v Paray-le-Monial. Představený tamní malé jezuitské komunity P. Thierry Monfils SJ napsal pro náš bulletin následující svědectví přímo z centra úcty.

Až do léta 2025 bude Paray-le-Monial prožívat radost z jubilejního roku 350. výročí zjevení, ve kterých Pán odhalil své Nejsvětější srdce. První z těchto zjevení (1673) jsme si připomněli 27. prosince 2023, kdy se svatyně Nejsvětějšího srdce Ježíšova v Paray-le-Monial připojila k Celosvětové síti modlitby s papežem. Modlitební síť prostřednictvím Cesty srdce dává poznat lásku Ježíšova Srdce; taktéž dostupnost a obětavost pro misijní poslání jsou postoje, které nás spojují. Jaký je původ spirituality Nejsvětějšího srdce? Jak je tradice Paray-le-Monial živá dnes, zejména ve spojení s Cestou srdce? Jak dnes jezuité v Paray-le-Monial slouží tomuto poslání?

Svatá Markéta Marie

Sestry vizitanky přišly do Paray-le-Monial v roce 1626. V roce 1671 tato řeholní komunita přijala Markétu Marii Alacoque (1647–1690) jako jednu ze svých novic. Byla to vstřícná a schopná žena, nadmíru pokorná, která skutečně žila jako Kristova nevěsta. Byla svědkyní asi třiceti zjevení

Ježíše Krista, který jí odhalil své Nejsvětější srdce. Zmíním se zde o jejich třech hlavních zjeveních. O prvním z nich (27. prosince 1673) Markéta Marie vypráví: „Jednou, když jsem byla před Nejsvětější svátostí, jsem zjistila, že jsem zcela proniknuta touto božskou přítomností, ale tak silně, že jsem zapomněla na sebe i na místo, kde jsem. Odevzdala jsem se tomuto božskému Duchu a odevzdala své srdce síle jeho lásky. Nechal mě na velmi dlouhou dobu spočinout na své božské hrudi, kde mi zjevil záznaky své lásky a nevysvětlitelná tajemství svého svatého Srdce.“ Ježíš pak sestru jmenoval „milovanou učednicí (svého) Nejsvětějšího srdce“ a pověřil ji posláním zvěstovat jeho Srdce, které plane láskou k celému lidstvu.

Můžeme tu najít dva výchozí prvky, které jsou spojeny s Cestou srdce: lásku k Bohu a otevřenost vůči celému lidstvu. Paray-le-Monial je skutečně místem, kde lze znovu objevit Boží lásku. Je to místo pro to podstatné, pro *kérygma* shrnující naši víru: totiž že jsme milováni (srov. *Evangelii*

gaudium 164). I když jsme velmi slabí, a dokonce nehodni Boží milosti, Bůh nás miluje (srov. Řím 5,8). Vděčnost za jeho milosrdenství nás vede k tomu, abychom jeho lásku prožívali a šířili kolem sebe, od jednoho člověka k druhému: Bůh nás svou láskou proměňuje. Cesta srdce, otevřená celému lidstvu, chce proměnit i nás, tím že vychází z našeho každodenního života, někdy utkaného z nudné všednosti nebo cynické lhostejnosti, až k něžnému soucitu se světem, v němž nám Ježíš dává své místo.

Zjevení lásky

Je pozoruhodné uvědomit si, že při svém druhém zjevení v roce 1674 Ježíš zjevil Markétě Marii svou touhu být milován. Ježíš nám svěřil úkony zbožnosti: děkovat mu za jeho lásku, uctívat jeho obraz, nosit ho na srdci, přijímat eucharistii na první pátek v měsíci, modlit se v noci ze čtvrta na

pátek ve spojení s ním v tajemství jeho utrpení, kde nejvíce trpěl ve své duši. V tom všem jsme povoláni opětovat lásku láskou (třetí velké zjevení). Sít modlitby s papežem vnímá první pátek každého měsíce jako světový den modliteb na úmysl zvolený pro daný měsíc. Papež rozlišuje, jak se dnes uskutečňuje Ježíšův základní úmysl zachránit svět: měsíční úmysly lze vnímat jako úmysly Ježíšova Srdce a naše poslání soucitu jako odpověď lásky vůči Bohu.

U zrodu tohoto trendu stála Marie. Ona sama však musela čekat více než rok do února 1675, než přijel jezuitský otec Klaudius la Colombière (1641–1682), aby potvrdil věrohodnost jejich zjevení. V kapli, která nese jeho jméno, jsou uloženy její ostatky. Svatý Klaudius byl jezuita s velkou duchovní vytríbeností. Byl apoštolem důvěry. Takto prožíval svou víru v Krista: „Ježíši, ty jsi můj jediný pravý přítel. Účastníš se všech mých

Anketa

Jan Jemelka,
akademický malíř

Paray-le-Monial. Díky přátelům jsem se dostal na poutní cestu do Francie a Španělska. Po návratu mě to nutilo nějak ztvárnit zažitě. Do malé desky jsem vyryl Srdce Ježíšovo. Nic nového, tolikrát zobrazené... Muselo to ale být srdce otevřené! Uprostřed s oknem, otevřenými dveřmi? Tudy se může vstoupit. Otvorem k nám milující přichází... Tam jsem uvěřil pramenící Láске... Cítil jsem ji. Zabalila mě i do dalších, všedních dní. Všední – svátečním obdarované. Krevní skupina K – Kristus.

Sv. Klaudius
la Colombière SJ
(Foto archiv)

potíží, máš je na starosti, znáš tajemství, jak je obrátit k mému dobru, laskavě mi nasloucháš, když ti vyprávím o svých trápeních, a nikdy je nepřestáváš zmírňovat. Nacházím tě vždy a všude. A smrt, která nás odtrhává od všech ostatních přátel, mě musí s tebou znovu spojit.“ I dnes je přátelství s Ježíšem středem Cesty srdce.

Otec Klaudius zemřel v Paray-le-Monial na adrese Rue de la Paix č. 12, v pokoji ve druhém patře, který lze navštívit i dnes. Po jeho smrti měla Markéta Marie v roce 1688 další vidění Ježíše v jeho slávě, v němž Panna Maria svěřila sestřám vizitantkám poslání zjevovat Srdce jejího Syna a jezuitům svěřila poslání ukazovat jeho opodstatněnost. Celé Tovaryšstvo Ježíšovo dává poznat Kristovu lásku a ve slavnostních chvílích (jako například 31. července 2022) samo obnovuje své zasvěcení Ježíšovu Srdci.

Jezuité v Paray-le-Monial

V roce 2024 tvoří jezuitskou komunitu v Paray-le-Monial kolem svatého Klaudia la Colombière čtyři členové. Přijímáme poutníky, pořádáme rekolekce a poskytujeme každodenní mši svatou a zpověď. Xavier Jahan (55), který má na starosti kapli sv. Klaudia la Colombière, vede rekolekce zaměřené na Srdce Ježíšovo. Guy Lepoutre (92) se věnuje charismatické obnově a je též exorcistou. Robert Huet (82) je duchovním doprovázejícím a dává duchovní cvičení. A já (67) vyučuji Cestu srdce, někdy i ve východní Evropě. V červenci se zde konala mezinárodní pouť Celosvětové sítě modlitby s papežem (Apoštolátu modlitby). Chceme Bohu opětovat lásku láskou v našem poslání soucitu, a to modlitbou, myšlením i skutky.

Thierry Monfils SJ

Přeložil Pavel Band'ouch SJ

Ježíšovo Srdce u Teilharda

Úcta k Ježíšovu Srdci formovala mnohé osobnosti, některé z nich pak zpětně ovlivňovaly její další podoby a pojetí. Jednou z takových osobností byl francouzský jezuita Pierre Teilhard de Chardin (1881–1955). U něho nacházíme nové pochopení této úcty, která se neuzavírá do soukromé citové zbožnosti, ale otevírá se budoucnosti, která směřuje všechno ke Kristu.

Od svých raných let byl Pierre Teilhard de Chardin vychováván v atmosféře úcty k Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu. Jako člověk nadchnutý pro přírodní vědy, zejména paleontologii, vždy hledal spojnici mezi vírou a vědou. To ho vedlo mj. k hlubšímu promýšlení a teologickému prohloubení úcty k Ježíšovu Srdci. V následujícím zamyšlení se pokusíme stručně načrtnout důležité momenty této cesty.

Rané zkušenosti a kritické tázání

Na rodinném zámku Sarcenat, malém panství u města Orcines v jižní Francii, byl Pierre Teilhard de Chardin čtvrtým z jedenácti dětí v měšťánské velkostatkářské rodině Emmanuela Teilharda de Chardin a Berthe-Adèle de Dompierre d'Hornoy, Voltairovy pravnučky. Když vzpomíná na své dětství, píše: „Své drahé a svaté matce vděčím za to, co je ve mně nejlepší. Naučila mě milovat Boha a být statečný tvář v tvář těžkostem. A díky svěmu otci jsem od dětství poznával chut' věcí a přirozenost času. Jemu vděčím

za svou rovnováhu ducha, v níž jsem objevil své vnitřní touhy a schopnosti v exaktních vědách.“ Jeho matka každý den za svítání, v zimě i v létě, putovala tři kilometry lesem, aby se zúčastnila mše ve farním kostele ve městě Orcines. Byla to ona, kdo ve své jemnosti a pokoře, jak uvádí Pierre, vnesla do života rodiny ducha zbožnosti k Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu v tehdejších pojetí. Naopak Pierrův otec Emmanuel, absolvent školy v Chartres, archivář se zájmem o dění v přírodě, zasvětil svého syna do tajemství zkamenělin.

Svět víry a svět přírody vzbuzovaly v mladém Pierrovi nadšení. Zdálo se však obtížné, ba dokonce nemožné, vytvořit z nich syntézu, která by víru vtáhla do obrazu světa, který zkoumá věda. Jak připomíná francouzský jezuita, „dá se říci, že donedávna západní mystici (i ti křesťanští) nepochybovali o tom, že Boha je třeba hledat pouze v „nebí“, tedy odvrácením se – více či méně bezprostředně – od všeho pozemského“. V textu s názvem

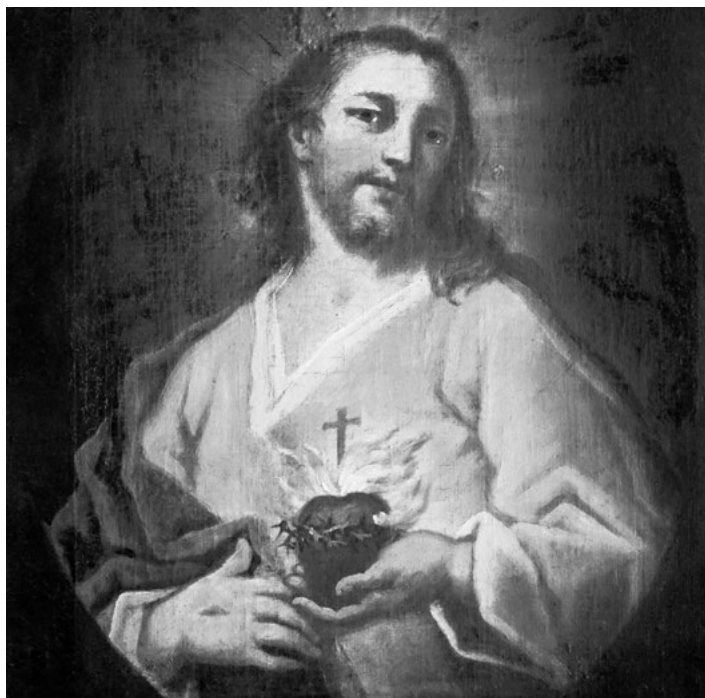
„O pojetí křesťanské dokonalosti“ Teilhard de Chardin poznamenává, že tehdejší koncepce křesťanské dokonalosti vycházela z přesvědčení, že „křesťan se stane opravdovějším křesťanem natolik, nakolik se odpoutá od světa. Čím méně potřebuje stvoření, tím blíže se dostává k duchu.“ Tehdejší úcta k Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu tento pohled na katolickou zbožnost jen posilovala.

Klasické chápání – pojem zadostiučinění

V klasickém pojetí byla předmětem úcty k Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu myšlenka zadostiučinění, jejím symbolem bylo Spasitelovo srdce, zobrazené se zvláštní anatomickou přesností. V tomto kultu, jak píše otec Pierre, je Nejsvětější srdce Ježíšovo jak materiální, tak formální Ježíšovou součástí. V duchu nauky učitelského úřadu církve – *legem credendi lex statuat supplicandi* – liturgie církve naznačuje, že předmětem úcty Božského srdce je fyzické srdce Ježíšovo, které „bylo probodeno na kříži vojákovým kopím“ a kterým nás miloval až k smrti na kříži, obětoval sám sebe jako smírnou oběť. Tak smířil hříšné lidstvo s Bohem a získal pro něj spásu. V současné době mají tedy ctitelé Božského srdce tím, že je uctívají, dovršit Kristovo utrpení pro blaho jeho mystického „těla, to jest církve“ (Kol 1,24). Musí také plnit povinnost přiměřeného pokání. A tak je Nejsvětější srdce Ježíšovo

dosud v liturgii katolické církve předmětem klanění, zadostiučinění a zvláštní úcty.

Takto chápaná úcta k Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu vychází z teologie zadostiučinění, kterou vypracoval sv. Anselm z Canterbury († 1109). Biskup sv. Anselm rozvinul svou christologii a soteriologii v kontextu tehdejší doby. V době feudálního světa byl Bůh představován jako Pán vládnoucí nad stvořeným světem s lidmi, kteří mu jsou podřízeni. V historii člověka se vyskytl hřích, nejprve prvotní hřích a pak osobní hříchy lidí, které v neskončených dějinách urážejí Boha. V tomto dramatu slabosti člověka a celého lidstva poukazuje sv. Anselm na význam Vtělení. V díle *Cur Deus Homo* nabízí odpověď na otázku, proč se Bůh stal člověkem. Podstata vykoupení podle sv. Anselma spočívá v tom, že Ježíš jménem celého lidstva dal Otcí „nekonečné“ zadostiučinění za hříchy světa. Jinými slovy, tím, že se Ježíš narodil a žil mezi námi, nabízí Bohu odčinění, takže nakonec jako Syn Boží svou smrtí na kříži za hříšné lidstvo vložil do hry „nekonečné“ odčinění, kterým platí za neustálé urážky Boha. Bohu Otcí se tak konečně dostává zadostiučinění za naše hříchy, a proto velkoryse počíná novou éru lidstva: brány nebes se otevírají, dveře jsou opět dokořán a lidstvo může vstoupit. Usmířený Bůh znovu otevírá nebe a umožňuje nám žít věčně.

Autorem obrazu Ježíšova Srdce v kostele Panny Marie Sněžné v Olomouci je jezuitský bratr Ignác Raab SJ (Foto Marek Trizuljak)

Nový rozměr úcty

Je možné dosáhnout nebe dokončením země? Je možné učinit z hmoty kristovské prostředí? Může být vesmír propojen láskou a Kristus být uchopen jako hybatel evoluce s kosmickým zaměřením? To jsou otázky, které si klade otec Pierre ve svých třiceti letech. Tehdy opouští myšlení v kategoriích statického dualismu a začíná myslet v kategoriích evoluce, výrazu Božího tvoření. Francouzský jezuita začíná stále jasněji vnímat Krista jako sílu a princip nejvyšší jednoty: Krista, který ve své historické existenci zakoušel lidskou plura-

litu a začal ji uvádět do rytmu svého vlastního Srdce. Zárodkem této nové zkušenosti byla, jak vzpomíná, úcta k Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu. Byla také počátkem proměn, kterými měl tento kult projít, aby do něj mohla být začleněna dynamická vize vesmíru a pojetí kosmického Krista.

Čtyřicátá léta byla dobou 2. světové války, ale i naděje na vítězství dobra a všeho toho, co je na slově humanismus nejlepší a nejkrásnější. V této době, v duchu nových potřeb a rozpoznaných znamení času, chce otec Pierre ukázat a vyjádřit nový rozměr úcty k Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu,

a sice tvořivou energii, kterou zjevuje probodené Srdce na kříži, po staletí uzavřené v naturalistických soškách a obrazech Nejsvětějšího srdce Ježíšova. Francouzský jezuita přirovnává tajemství představované obrazem s otevřeným srdcem k semenu, pouhému, mladému spícímu výhonku, který ale po staletí dřímá v adoraci, zadosťučnění či smíru a v předsevzetí nápravy. Přestože láska Kristova, duchovní energie, zakoušená v různých způsobech zbožnosti, rozněcovala jednotlivá lidská srdce, pramálo se rozhořela ve společenském rozměru lidského života.

Univerzální Kristus

Impulzem k tomu, aby otec Pierre mohl poukázat na nový rozměr Nejsvětějšího srdce Ježíšova, se stalo ustanovení svátku Krista Krále papežem Piem XI. v roce 1925 jako protiváhy současné sekularizace. Titul Kristus Král vyjadřuje svrchovanost nad světem. Kristus ve svém učení Nového zákona oznamuje příchod Božího království. Na sklonku pozemského života připouští, že je králem (Mt 21,5; Lk 19,38; Jan 12,13), ale zároveň zdůrazňuje, že jeho království nepochází z tohoto světa. Vznášenost jeho království je zjevena ve vzkříšení a od té doby se jeho vláda vztahuje na všechny lidi, dokud ji na konci časů nepředá Otci (1Kor 5,24). Titul Kristus Král dostal nový rozměr po Nicejském koncilu (325), během

něhož byla vyhlášena nauka o jednotě přirozenosti Boha Otce a Ježíše Krista jako Božího Syna.

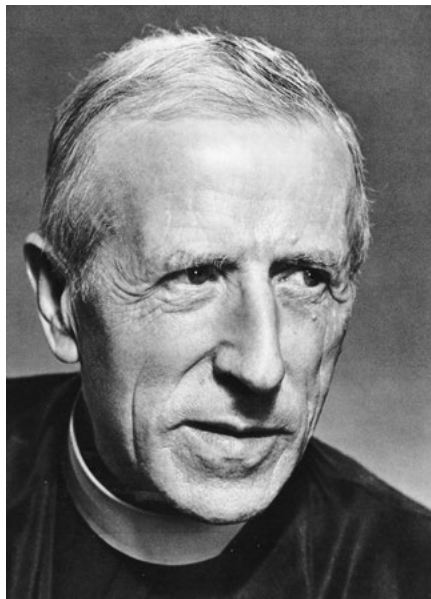
Encyklika papeže Pia XI. ustanovující svátek Krista Krále byla pro otce Pierra znamením, že jádro hláсанé pravdy je přítomno v pokladu víry v tom smyslu, v jakém ho papež definoval – v chápání tehdejší teologie. Podle francouzského jezuita tato encyklika ukázala univerzálnější a realističtější rozměr Vtělení, který nelze vyčíst z teologie v duchu Denzingera. Samozřejmě, stejně jako sv. Pavel, také Pius XI. ve své encyklice zprostředkoval světu radostnou zvěst Ježíše Krista, v němž se dokonává tajemný sňatek nestvořeného se stvořeným. Kristus, „ten, který sestoupil, je tedy tentýž, který také vystoupil nade všechna nebesa, aby naplnil všechno, co jest“ (Ef 4,10).

Otec Pierre zde dodává, že v chápání sv. Pavla je Kristus, který naplňuje vše, „Kristus-Omega“ nebo „univerzální Kristus“. Proto se ptá, co míní svatý Pavel oním „vším“ ve výše citované pasáži. Samozřejmě, odpovídá, to je svět. Ale Římané, Korinťané, Efezané, Kolosané, kterým apoštol psal, chápali svět jinak, než jak jej chápeme my dnes, svět zkoumaný vědou nebo naší zkušeností, svět v procesu utváření, zejména v jeho vrstvě sebeuvědomění – noosféry. Tento svět nám ukazuje Boží tvář pro naše klanění, ukazuje Krista Krále jako Krista univerzálního. Svět Římanů,

Korintánů, Efezanů či Kolosanů byl světem dokončeným, statickým vesmírem, do kterého byl Kristus uveden zvenčí. Dostal autoritu od Boha Otce, jejíž rozměr je čistě právní. Otec Pierre však v podobě Krista Krále vidí nový rozměr vtělení – rozměr univerzálního realismu, který se skutečně objevuje v učení církve v encyklice *Quas primas* (1925) Pia XI., i když je tam stále vyjádřen v pojetí staticky uzavřeného světa.

Cíl evoluce v Kristu

Pro Teilharda de Chardin je svět kosmogenezí – od nejjednodušších zrnků hmoty až po noosféru, protože v NĚm, tedy v Kristu, „bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný, (...) všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. On předchází všechno, všechno v něm spočívá“ (Kol 1,16–17). V epištolách sv. Pavla (Římanům, Korintánům, Efezanům, Kolosanům) a v teologii sv. Jana francouzský myslitel objevil to, že univerzální Kristus Král je Pánem a Spasitelem, Počátkem a Koncem kosmogeneze, která byla nazvána evolucí. Jinými slovy, univerzální Kristus, vynořující se ze Srdce Ježíšova, je Ježíš Kristus historický ve své lidské přirozenosti. Je to Ježíš Kristus, který nám řekl, abychom se navzájem milovali (Jan 13,34), jako on miloval nás: „Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce.“ (J 15,9) A tato

Pierre Teilhard de Chardin SJ (Foto Archives des jésuites de France / Wikimedia Commons)

láska se zjevuje na kříži, ovšem vždy ve světle Kristova vzkříšení.

Setrvávat v jeho lásce, tedy v Otcově lásce, znamená neomezovat se pouze na klanění a zadostiučinění Božího Srdce. Naopak, Otcova láska, zjevená v Srdci Ježíšově a skrze ně, se vtěluje do církve a skrze církve v dějinném tvůrčím procesu. Církve je v tomto procesu otevřeném k naplnění, a zvláště v lidské noosféře, *filum* lásky, díky čemuž se stává společenstvím a poutem v Kristu, spojujícím lidstvo v jednu rodinu (*Lumen gentium* 1).

Józef Kulisz SJ

Přeložil Jan Regner SJ

Láska v pohybu

Nejsvětější srdce Ježíšovo září na prsou barmské migrantky v Thajsku. Jede na kole se svými třemi dětmi, aby je odvezla do bezpečí. Láska se tu projevuje více skutky než slovy.

Pohled na tuto ženu nás učí, že lidé v opravdové nouzi nám dokáží dávat konkrétní příklad sebeobětování, které vnáší život a světlo do tohoto světa. Malé a významné projevy lásky jsou příkladem každodenních zázraků ve světě. Boží přítomnost není romantickou emocí, ale zkušeností zakořeněnou v bezpodmínečné lásce.

Obraz *Love in Motion – Sacred Heart* od Artura Arauja SJ z cyklu obrazů na generální kúrii Tovaryšstva v Římě, chodba otce generála (2022)

Tajně za jezuity v Praze

Není mnoho jezuitů v zahraničí, kteří by se hlásili k tomu, že mají dávné vazby na naši zem a na českou církev v době komunismu. Jedním z nich je španělský jezuita P. Pascual Cebollada. Rád přijal pozvání, aby pro náš bulletin pohovořil o tom, jak se stalo, že poznal české jezuity, a také, co obnáší práce generálního postulátora Tovaryšstva, který se věnuje kauzám blahořečení a svatořečení.

Pascuale, vím, že jsi jako scholastik měl kontakt na české jezuity a podzemní církev u nás ještě za komunismu koncem 80. let. Pro nás to zní překvapivě. Jak jsi tyto kontakty jako cizinec získal?

Když jsem studoval teologii, neslyšel jsem do té doby o žádném českém jezuitovi. Ale v roce 1988, rok před svým kněžským svěcením, jsem se zdokonaloval v němčině a v létě jsem pomáhal v Berlíně známému otci Jakobu Philippi SJ. Byl představeným jezuitské komunity v Berlíně Kladově, která ležela v Západním Berlíně u jezera, kterým probíhala hranice s Východním Německem. V té době to bylo místo terciátu a zároveň ošetrovna severní německé jezuitské provincie. Asi měsíc během července a srpna jsem tedy žil v této komunitě a pobyt jsem si hradil tím, že jsem u něj trochu pracoval.

Tento otec Philippi byl v Praze čtrnáctkrát, vždy s sebou vezl knihy a peníze (německé marky) a při této příležitosti se setkal s jezuitou a dalšími lidmi. Ale už se tam nemohl vrátit, protože byl vypátrán a identifikován tajnou policií. Když jsem byl v Berlíně, vždycky mluvil o Praze, jak je to krásné město. Protože jsem koncem srpna musel jet do Innsbrucku na setkání jezuitů ve formaci (EJIF), tak jsem mu řekl: Poslyš, já bych mohl jet do Innsbrucku vlakem přes Prahu, strávit tam celý den, a pak jet do Innsbrucku v noci dalším vlakem. Zeptal jsem se ho, co v Praze stojí za návštěvu atd., a on mi na to pověděl: Ne, já tě využiju na něco jiného. Nebudeš tam jen jeden den, ale pokud budeš souhlasit, můžeš v Praze zůstat několik dní.

S kým jsi se v Praze setkal a jaké bylo tvé poslání?

Do Prahy jsem přijel v polovině srpna a byly to tři dny plné setkání, nejprve s jezuitou. Vzpomínám si především na P. Karla Dománka, který byl vrátným v domě ve Vinohradské ulici. U něj jsem byl několikrát. Dalším jezuitou, kterého jsem potkal, myslím, že to bylo v domě v Ječné ulici, byl P. Bohumil Plaček. Třetí, se kterým jsme se setkali, myslím, že to bylo na jiném místě u malého kostelíku, byl P. František Mikulášek. Za oběma jsme přišli tuším s otcem Dománkem.

Setkal jsem se také s několika laiky. Mým průvodcem k nim byl dospělý ministrant, kterému bylo nejméně 55–60 let, jmenoval se Martin Pulkrábek. S ním jsem se měl setkat na nádvoří kostela Panny Marie Sněžné, a on mě pak doprovodil na místo. Šlo o skupinu mladých lidí, kterým bylo 25–30 let, a tam jsme s otcem Dománkem slavili velmi živou mši svatou, po které následovalo povídání o víře. Pak jsem se setkal ještě se skupinou tří žen, kterým bylo 70 let nebo ještě o něco více. Pro ně jsem přivezl knihy v němčině, které mi dal otec Philippi, aby je přeložily do češtiny. Všechno to byly knihy z doby po II. vatikánském koncilu. Ženy se jmenovaly Marta, Marie a Eva. Jsem si téměř jistý, že poslední z nich byla Eva Chaloupecká, která se objevuje v příběhu beatifikace P. Adolfa Kajpra.

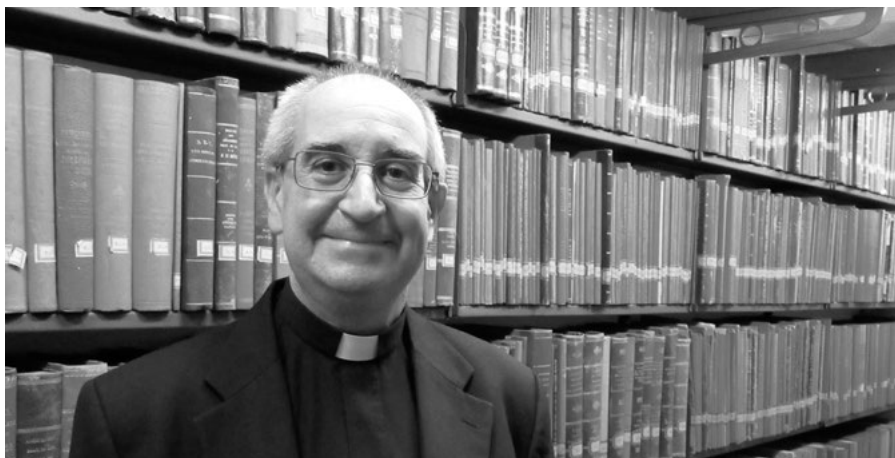
Byl jsi v komunistickém Československu vícekrát? Udržoval jsi kontakty i dále po konci komunismu?

Po tomto pobytu, když jsem se vrátil do Španělska, jsem s oněmi třemi ženami v následujících letech udržoval konkrétní kontakty. Vždy mi posílaly vánoční pozdravy atd., a to i po pádu komunismu. Bohužel jsem tyto dopisy a pohlednice nakonec při různém stěhování ztratil.

Ještě předtím jsem ale podnikl další cestu do Prahy. Bylo to v prosinci 1988, když jsem byl na výměnném pobytu v německém Tübingenu během zimního semestru 1988–1989. Protože se to otec Philippi z Berlína dozvěděl, spojili jsme se a on mi řekl: Posílám ti peníze, abys udělal totéž, co jsi udělal v létě. Jel jsem tedy do Prahy ještě jednou, myslím, že to bylo kolem Vánoc 1988. Z Tübingenu jsem přijel vlakem a v Praze jsem strávil tři nebo čtyři dny. Bydlel jsem v hotelu na Václavském náměstí jako turista. Byly to opět velmi intenzivní dny plné setkání, neměl jsem žádný odpočinek. Věděl jsem, komu mám předat peníze, které jsem přivezl, a samozřejmě knihy.

O těchto svých návštěvách jsem také napsal článek v našich interních provinčních zprávách. Samozřejmě, není tam uvedeno žádné jméno, protože člověk samozřejmě nesměl nikoho ohrozit. To byl tedy můj kontakt s Prahou za komunismu.

Po pádu komunismu jsem pak byl v Praze ještě dvakrát, ale to už byly úplně jiné okolnosti. V roce 1993 jsem byl ze Španělska vyslán na rozšířené sympozium evropských biskupů (Rada evropských biskupských konferencí – CCEE). V té době byl předsedou rady kardinál Vlk. Bylo to setkání biskupů z východní a západní Evropy a také řeholníků a laiků, já jsem tam byl vyslán za řeholníky. Byl to asi jeden týden, využil jsem té příležitosti a setkal se s některými jezuiti v Ječné. V roce 2006 jsem pak byl pozván k účasti na konferenci k výročí příchodu jezuitů do Čech, kde jsem měl příspěvek o exerciciích.

Otec Pascual Cebollada SJ pracuje v Římě jako generální postulátor Tovaryšstva pro kauzy blahorečení a svatořečení (Foto archiv P. Cebollady)

Nyní jsi postulátorem Tovaryšstva pro případy blahorečení a svatořečení. Od kterého roku zastáváš tuto funkci a v čem hlavně spočívá tvůj úkol?

Postulátorem jsem od 1. září 2017, tedy již sedm let. Zastupuji Tovaryšstvo Ježíšovo u církve (konkrétně u Dikasteria pro svatořečení), abych navrhol naše kauzy blahorečení. Musím řešit mnoho organizačních a byrokratických otázek, aby kauza mohla začít ve své diecézní fázi. Jsem ve spojení s diecézí, kde Boží služebník zemřel. Kandidát je tímto titulem nazýván, jakmile je kauza oficiálně zahájena. Tak např. otec Arrupe je Boží služebník, Kajpr je nyní také Boží služebník a mnoho dalších máme v Tovaryšstvu. Pak také komunikuji s provincií Tovaryšstva, která odpovídá této osobě.

Když případ dorazí do Říma, musím po shromáždění ústních svědectví a dokumentů, což jsou dvě hlavní věci, zorganizovat vypracování takzvané Positio, což je jakási doktorská práce o případu, která se předkládá dikasteriu k posouzení. To je to, co jsme zatím udělali s Kajprem. Dělá se to proto, aby mohl být Boží služebník prohlášen za ctihodného, když jsou deklarovány ctnosti osoby, které jsou uvedeny v Positio. Pokud to papež přijme, je kandidát prohlášen za ctihodného. Pokud je Boží služebník mučedník, po skončení Positio se automaticky stává kandidátem na blahorečení, aniž by bylo třeba zázraku.

Kromě toho všeho mám na starosti také všechny oficiální liturgické texty, které jsou vlastní Tovaryšstvu, a to nejen kolektu a druhé čtení liturgie hodin

pro památku každého blahoslaveného, ale také obnovu jezuitského lekcionáře, misálu a liturgie hodin. Nyní děláme novou verzi jezuitské liturgie hodin, ale je to velmi složité a velmi pomalé. Komunikujeme s Dikasteriem pro bohoslužbu.

V jaké fázi je nyní případ blahorečení českého jezuitu Adolfa Kajpra?

Veškerá práce, která byla v diecézní fázi vykonána s obrovským nasazením prof. Vojtěcha Novotného, který výborně pracoval, podléhala našemu dohledu ze strany Tovaryšstva. Nyní s nihil obstat zpravodaje, který má kauzu na dikasteriu na starosti, bude Positio fyzicky vytištěna a bude se čekat na posudek historických a teologických odborníků Dikasteria pro svatořečení. Vše se zatím stihlo v rekordním čase, protože celá kauza začala v roce 2017. Je to unikátní nejen rychlostí, ale i kvalitou odvedené práce. Já sám jsem udělal výjimku, protože nemohu jezdit na každé místo, kde se začíná s kauzou blahorečení, ale v roce 2019 jsem přijel do Prahy na zahajovací zasedání diecézní fáze Kajprovy kauzy v kostele svatého Ignáce.

Kolik je vlastně nyní v současnosti otevřených jezuitských kauz blahorečení nebo svatořečení?

Otevřených případů je asi stovka, z nichž polovina (50) spí a dalších padesát je aktivních. Co znamenají spící kauzy? Jsou to případy, kde se buďto časem vytratila úcta k dané osobě, nedošlo k jejímu předání z generace na generaci, nebo není žádný vicepostulátor kauzy, řekněme proto, že není zájem, nebo protože vicepostulátor zemřel a od té doby nebyl jmenován jiný, nebo že v Božím lidu není potřeba žádat o přímělu tohoto Božího služebníka.

Tyto spící případy pocházejí zejména z let starého Tovaryšstva, nebo i z novější doby?

To je různé. Za těch sedm let, co jsem postulátorem, se probudily tři z takových spících případů. Je možné, že úcta nezmezela úplně, ale byla jen slabá a obnovila se díky určité skupině víceméně spontánně, bez lobbování. Ostatně jeden z těchto tří případů pochází z období nového Tovaryšstva.

Ze kterých oblastí světa převážně pocházejí aktivní kauzy?

Mezi padesáti aktivními případy jsou i známé kanonizační kauzy, například blahoslaveného Ruperta Mayera, bratra Františka Gárateho z Loyoly nebo Miguela Pro z Mexika. Jedná se o kauzy, u nichž se čeká na zázrak. Řadím je mezi aktivní kauzy, ale dokud se nestane zázrak, není s nimi žádná práce. Vždy existuje vicepostulátor dané kauzy v příslušné provincii, který propaguje

úctu prostřednictvím webových stránek nebo tiskovin apod., ale vždy jen na místní úrovni.

Já pracuji víceméně s třiceti živými kauzami buď v diecézní fázi, nebo v římské fázi přípravou Positio nebo s dokumentací možného zázraku.

Odkud pocházejí tyto živé kauzy? Vlastně z celého světa. Nyní např. pracujeme na jedné starší kauze, ve které nikdy nedošlo ke ztrátě úcty a která byla zahájena již v roce 1677 v Limě v Peru. Jedná se o případ Francisca del Castillo. Z nového Tovaryšstva máme kauzy z Evropy, Afriky, Asie, Severní Ameriky, Jižní Ameriky... opravdu z celého světa. Tovaryšstvo také pokračuje v kauzách nejzuitů, například v kauze papeže Pia XII.

Z probíhajících kauz je asi nejvíce očekáváno blahořečení otce Pedra Arrupeho. Můžeš shrnout, kdy byl proces zahájen a v jakém stavu se nyní nachází? S čím vším je třeba se u něho vypořádat?

Zahájení diecézní fáze případu otce Arrupeho se konalo 5. února 2019, tedy v den výročí jeho smrti. Bylo to zde v Římě, protože v Římě jako bývalý generál řádu roku 1991 zemřel. Nyní prakticky stanovujeme datum závěrečného zasedání diecézní fáze, které se uskuteční pravděpodobně v listopadu nebo prosinci tohoto roku. Potom všechna dokumentace přejde z římského vikariátu na Dikasterium pro svatořečení. Budeme muset sestavit Positio jako v ostatních případech. Množství práce a surového materiálu, s nímž bylo třeba pracovat,

O čem otec Arrupe hovořil, to také důsledně žil. Mezi studenty při návštěvě Medellín v Kolumbii, 1968 (Foto SJ)

bylo samozřejmě obrovské. Arrupe např. psal denně 20–25 dopisů po dobu 18 let, a to nejen pozdravné dopisy k výročím či kondolence, ale samozřejmě také všechny úřední dopisy spojené s řízením Tovaryšstva. Vše muselo být přečteno historickou komisí, což trvalo velmi dlouho. Nyní provádíme výběr pro sestavení Positio, která nesmí přesáhnout 1500 stran. Přitom nyní jen všechny shromážděné dopisy tvoří 10 tisíc stran.

Mohl bys říci, v čem je podle tebe otec Arrupe velkou osobností i pro dnešek? Je něco, co na něm osobně nejvíce oceňuješ a obdivuješ?

Měl jsem to štěstí, že jsem se s ním jednou setkal osobně, když jsem byl studentem v posledním ročníku na jezuitské koleji v Madridu v roce 1977. Otec Arrupe přijel do Madridu, aby se setkal se španělskými provinciály, v sedmdesátých letech to byl opravdu těžký rok. Vzpomínám si, že některým z nás byla nabídnuta možnost osobně hovořit s otcem Arrupem v malé skupince 7–8 lidí během chvíle jeho odpočinku mezi setkáními. Mluvil s námi 15 minut a byl to opravdu velmi příjemný čas. Velmi jsem ho obdivoval a obdivuji, protože patřil k lidem jako bratr Roger z Taizé nebo Matka Tereza z Kalkaty, k těmto typickým lidem, kteří poznamenali náboženský a duchovní život církve a světa na tolik let. Považuji ho za skutečného muže Božího a muže církve.

Arrupe udělal tolik věcí: obnovil řeholní život, vytvořil Jezuitskou službu pro uprchlíky (JRS), mluvil o lidech pro druhé, o vzdělání. Ale zajímavé a důležité je vědět, odkud čerpal tuto energii. Řečeno více duchovně: z jakého božského zdroje tato energie pocházela, aby žil tak, jak žil. Ve svém životě byl velmi důsledný. Pokud mluvil o chudobě, žil chudobu; pokud mluvil o modlitbě, žil modlitbou. O soucitu, o odpuštění platí to samé. Byl to skutečně příkladný člověk.

V kauze blahořečení je důležité, abychom mohli poukázat na tento „vnitřní život“ daného člověka a poznat ho ještě lépe z mnoha dosud nezveřejněných dokumentů, které jsou důvěrné povahy. Stojí za to poznat, jaký byl tento člověk ve své důvěře v Boha, ve svém vnitřním životě.

Rozhovor připravil Petr Havlíček SJ

Prof. dr. Pascual Cebollada Silvestre SJ (* 1960) vstoupil do Tovaryšstva v roce 1978 a v roce 1989 byl vysvěcen na kněze. Po studiu filozofie a teologie v Madridu obhájil v roce 1993 doktorskou práci v Centre Sèvres v Paříži. Na Papežské univerzitě Comillas v Madridu vyučoval 24 let, např. teorii a praxi duchovních cvičení, duchovní rozlišování, řeholní život a spirituální teologii. Na univerzitě byl také ředitelem Institutu spirituality. Od roku 2017 působí na generální kurii Tovaryšstva Ježíšova v Římě jako generální postulátor.

Výzvy jezuitů v Austrálii

Otec generál Arturo Sosa SJ navštívil ve dnech od 20. do 26. ledna 2024 australskou jezuitskou provincii. Na webu generální kurie bylo zveřejněno několik článků, které tuto provincii představují prostřednictvím její apoštolské činnosti.

Před samotnou návštěvou hovořil o australské provincii její představený P. Quyen Vu SJ. V rozhovoru mimo jiné odpovídal na otázku, v čem vidí silné a slabé stránky své provincie v současnosti.

Hlavní silnou stránku spatřuje ve spolupráci laiků, která je důležitá i vzhledem ke snižujícímu se počtu jezuitů, kteří jsou k dispozici pro řízení jezuitských děl. Díky této spolupráci jezuité získávají cenné zkušenosti svých spolupracovníků, kteří vykazují vysokou míru profesionality a zároveň hlubokou oddanost ignaciánské spiritualitě.

Uvedená spolupráce s sebou ale přináší i stinné stránky. Někteří jezuité zažívají pocit odsunutí na okraj, potýkají se s otázkami ohledně jezuitské identity apoštolských děl, která jsou řízena s minimálním, nebo vůbec žádným zapojením jezuitů. Také klesající počet jezuitských komunit může mít nepříznivý dopad na komunitní život. Stárnutí členů provincie vyžaduje moudrost, aby jim nebyla ukládána další břemena zodpověd-

nosti. K tomu dodejme, že australská provincie má v současnosti 94 členů ve třinácti komunitách.

Navzdory těmto výzvám však otec provinciál Quyen Vu vnímá neochvějnou oddanost jezuitů i laických partnerů svěřenému poslání přinášet Kristovu radostnou zvěst druhým a vlévat naději zejména těm, kdo jsou na okraji společnosti.

Kuchyně sv. Canice

Jedno z míst, která navštívil otec generál Sosa v australské provincii, byla farnost sv. Canice (Kennetha) v Sydney, která je známá svou polévkovou kuchyní, obecně zvanou Kuchyně sv. Canice. Farář otec David Braithwaite SJ je nadšeným propagátorem otevřeného stylu farního života, který předpokládá různé úrovně sdružování, jehož středem je slavení eucharistie. Polévková kuchyně představuje jednu z otevřených dveří, kterými lze vstoupit do života farnosti.

„Snažíme se najít způsoby, jak rozvíjet sociální propojení,“ říká otec Braithwaite, „a to s využitím naší dob-

ročnínné kuchyně. Zveme běžné farníky, aby se stali její součástí. Jsme velmi smíšená farnost s některými velmi bohatými farníky a také s některými, kteří v noci spí na ulici. Nejlepším způsobem je nechat naše dobře situované farníky pracovat v kuchyni jako dobrovolníky, a někteří tak činí již 35 let. Druhým způsobem je, aby se ti, kdo přicházejí na jídlo do naší kuchyně, cítili přijatí i při účasti na našich bohoslužbách i na dalších farních akcích. Tento skutečně „společný stůl“ hluboce obohacuje naši liturgii.“

Škola pro domorodé děti

V Sydney je také malá jezuitská škola, která je v mnoha ohledech výjimečná. *Redfern Jarjum College* nabízí vzdělání městským domorodým dětem a dětem z ostrovů Torresova průlivu, které se v důsledku chudoby a nepříznivých poměrů v rodině neúčastní vzdělávání v běžných základních školách. Slouží chlapcům a dívkám ve věku od 4 do 13 let. Školné se zde neplatí.

Redfern Jarjum College byla založena v roce 2013. Ignaciánská spiritualita nalézání Boha ve všech věcech je zde obohacena o úctu k domorodé spiritualitě a její zkoumání. Cílem školy je reagovat na potřeby domorodých chlapců a dívek, z nichž mnozí dříve navštěvovali běžné školy, ale neměli v tomto prostředí úspěch. Škola přijímá jen malý počet dětí a věnuje jim individuální péči. V roce 2024

mají zapsáno 26 žáků. Jsou rozděleni do čtyř tříd podle stupně osobnostního rozvoje. Všichni žáci bydlí doma a každý den je vyzvedává školní autobus, který je na konci vyučování zase odváží zpět.

Jezuitská sociální služba

Jedno dopoledne strávil otec generál Sosa v Jezuitské sociální službě (JSS) v Melbourne. Patří mezi stěžejní díla Tovaryšstva v Austrálii. Toto sociální centrum patří k dlouhé tradici jezuitských institucí, které spojují jak sociální výzkum, tak advokaci a konkrétní angažovanost v sociální oblasti. JSS se zabývá širokou škálou témat, mimo jiné programem „Spravedlnost a smíření“, který pomáhá bývalým vězňům úspěšně se začlenit zpět do společnosti. Věnuje se také doprovázení lidí s duševními problémy, kterým pomáhá navazovat zdravé sociální vazby. Centrum podporuje komunity, které mají zájem o budování kontaktů s lidmi žádajícími o azyl, nově přichozími migranty a příslušníky domorodých národů. Také podporuje genderovou spravedlnost prostřednictvím přímé práce s chlapci a muži, aby porozuměli genderové povaze násilí, zejména na dětech a ženách, a přispěli k jeho řešení.

Požehnutí Kostka Hall

Otec generál v Melbourne také navštívil *Xavier College*, školu, která nabízí středoškolské vzdělání chlapcům od

Dobročinná kuchyně ve farnosti sv. Canice v Sydney pomáhá lidem bez domova (Foto *jesuits.global*)

6. do 12. ročníku. Důležitým momentem návštěvy bylo požehnání pamětní desky u příležitosti výstavby nové školní budovy *Kostka Hall* s kaplí sv. Stanislava Kostky. Kaple, mše, pastorační aktivity... jsou australští teenageři horliví katolíci? Odpovídá rektor školy P. Christopher Middleton SJ:

„Naše škola čelí mnoha podobným výzvám jako ostatní školy. Snažíme se rozvíjet spiritualitu a víru našich studentů ve velmi sekulárním prostředí. Existují však dobré známky života. Máme program duchovních obnov napříč všemi ročníky. Důležitou roli hraje Ignaciánská služba: téměř všichni studenti jsou zapojeni do

služby lidem v nouzi. Jde například o pomoc při vzdělávání dětí uprchlíků, doprovázení dětí s postižením a návštěvy zařízení pro seniory. Do sítě *Xavier Social Justice Network* je zapojeno přibližně 200 rodičů, kteří se podílejí na různých sociálních službách.

Klíčovou roli ve všech oblastech školního života hraje slavení eucharistie. Významný vliv na chlapce má i podpora ignaciánského examenu a obecněji reflexe. Náš program náboženské výchovy se snaží podporovat takový přístup k víře, který se nebojí otázek.“

*Z článků na www.jesuit.global
zpracovala redakce*

Vzpomínky na Bohosudov

Po válce obnovené biskupské gymnázium v Bohosudově vedli čeští jezuité v letech 1947–1950. V první části vzpomínek na léta prožitá v tomto gymnáziu jsme se mohli dočíst, jak byli studenti ubytováni, jak vypadalo složení profesorského sboru a jaký byl obvyklý denní program studentů. Ve druhé části vkročí do dění na gymnáziu velké dějiny po komunistickém puči 1948.

(dokončení z minulého čísla)

Na rozdíl od současných častých případů šikany jsme v Bohosudově nikdy nic podobného nezažili. Naopak tam vznikala četná celoživotní přátelství. Byla to skutečná oáza v tehdejší nelehké a neklidné době.

My mladší jsme ovšem nevěděli téměř nic o velmi nepříznivém vývoji politického klimatu v naší zemi, o hrozícím nebezpečí pro církevní školství i pro církve jako takovou. Brzy po tzv. Vítězném únoru přišla první zlá zpráva: Nižší gymnázia se na základě Nejedlého školské reformy ruší a zavádí se „jednotná škola“. To by pro nás znamenalo konec studií na církevním učilišti. Avšak již po prázdninách roku 1949 jsme dostali z Bohosudova zprávu, že bývalí primáni až kvartáni se výjimečně mohou vrátit – ovšem nikoli už jako studenti, ale jako žáci pod hlavičkou tamní civilní školy. Téměř všichni jsme se tedy do Bohosudova vrátili. Ale na naší škole tehdy už působili dva

zmocněnci prý z ministerstva školství (ale spíš z vnitra) – pamatuji se, že se jmenovali Vavroušek a Valeš. Určitě velmi znesnadňovali život našim jezuitským pedagogům, ale pro nás kluky se zdánlivě téměř nic nezměnilo.

Přepadení StB

Studoval jsem tehdy vlastně jakoby v tercii, oficiálně v osmé třídě základní školy. Nastaly nám jarní velikonoční prázdniny roku 1950 a všichni jsme odjeli domů. Když jsme se pak opět vrátili (byl večer 13. dubna), někteří kluci vycítili, že jaksi není všecko, jak má být, tak jako jindy: kolem obvodové zdi areálu postávali jacísi divní lidé. Ale málokdo tomu věnoval pozornost; byl večer, po večeři jsme šli spát jako obvykle. Ale o půlnoci se v ložnici náhle rozsvítila světla a ve dveřích stáli ozbrojení chlapi v civilu se samopaly a se služebními vlčáky; byli tam s nimi i milicionáři v montérkách a esenbáci v zelených uniformách s červenými výložkami; všichni s dlouhými zbraněmi. Nic nepone-

chali náhodě – přišli nás prý totiž „zachránit“ před zlými faráři a tmáři, aby nás prý nemohli dále ohlupovat, a proto se klášter i škola s definitivní platností ruší. Dokonce se zde prý našly zbraně! Jeden spolužák (byl to sextán Pavel Kučera) se odvážil tomu biřicovi říci, že viděl z okna, jak sami policajti vynášeli nějaké pušky z auta, které pak ve školním sklepě „našli“. Ten se rozzuřil a hrozilo, že se na Pavla snad vrhne, ale jejich velitel mu v tom zabránil – asi nechtěl, abychom viděli, jak se oni umějí chovat ke svým obětem. Ještě nám řekli, že máme zatím jít spát a že nám ráno řeknou, co a jak.

Ráno jsme pak z oken uviděli na dvoře několik policejních „zelených antonů“, do nichž odvedli naše profesory i sestřičky. Jak jsme se později dozvěděli, muže prozatím odsunuli do soustředovacího kláštera salesiánů v blízkém Oseku, odtud ty mladší narukovali k PTP, představení do Želiva či přímo do kriminálu. O osudu školských sester nebylo také nic známo; ale tušili jsme, že ani je nic dobrého nečeká.

Pro nás posléze přijely autobusy, ale neprozradili, kam nás odvezou. Na štěstí se ukázalo, že naši dočasnou destinací není žádný kriminál, ani polepšovna, ani lágr, ale bývalá církevní škola v nedalekém Děčíně. Tam jsme museli jen čekat, až si pro nás přijede někdo z domova. Byla to velmi nemilá zkušenost s orgány nového politického režimu.

Sextáni biskupského gymnázia v Bohosudově v roce 1949 (Foto archiv SJ)

Další osudy

Pro nás tím skončila významná životní etapa náročného studia u jezuitů. Všichni jsme se rázem stali premianty ve svých civilních školách a vědomosti získané na biskupském gymnáziu se nám velice hodily při dalším studiu i v životě.

S některými bohosudovskými jezuity jsme se po letech setkali. Když tři z nás byli koncem padesátých let na letním vojenském soustředění v Červené Vodě, doslechli jsme se, že v blízkém klášteře na Mariánské hoře u Králík jsou stále ještě internováni dva naši profesori P. Rabušic a P. Křivánek. Vydali jsme se tam v neděli odpoledne za nimi a esenbák na vrátnici nám kupodivu nijak nebránil se s nimi setkat, a hlavně, pokud víme, neposlal o naší návštěvě hlášení našim vojenským pánům. Byli jsme tehdy teprve v půlce našeho studia na „vejšce“, a tak by nám případné udání mohlo způsobit nemalé potíže. Mnohem později jsme navštívili i P. Aloise

Rašku, tehdy už ustanoveného farářem v Jesenicích.

V roce 1969 jsme se podívali do Bohosudova, kde tehdy začal působit v duchovní správě P. Josef Cukr. Kromě věznění v Malé pevnosti Tereziín v době nacismu měl tehdy již za sebou i socialistickou jedenáctiletou muklovskou zkušenost „nápravné výchovy“ – prošel mnoha věznicemi, a dokonce pracoval i v pověstné „Věži smrti“, drtičce a třídírně radioaktivní rudy z vězeňských uranových dolů na Jáchymovsku.

Asi rok poté jsme navštívili i P. Františka Šítala v charitním domově v Oseku. V kriminálu při práci v hlubinných dolech přišel k těžkému úrazu kolena. Nadosmrti kulhal, ale byl plný optimismu a všem estébákům i bachařům, kteří mu po zatčení ztrpčovali život, ze srdce odpustil.

Dozvěděli jsme se, že někdejší ředitel biskupského gymnázia P. Pavel Opavský na nucených pracích tragicky zahynul a že naše školské sestry prošly tvrdou internací, těžkým pracovním nasazením a většina z nich dožila v centralizační komunitě ve slezském Štamplovci.

Oblíbený pedagog P. Karel Šupa, nadšený frankofil, zahynul při dopravní nehodě kdesi poblíž Kralup na cestě do jeho rodných Mutěnic. Dozvěděli jsme se, že jakožto zástupce vězněného provinciála Šilhana přijal do řádu některé kandidáty – mimo jiné například Jana Rybáře.

S paterem Janem Pospíšilem, někdejším bohosudovským ruštinářem, jsme se po „sametové revoluci“ často setkávali v chrámu svatého Ignáce v Praze. Byl velmi oblíbeným kazatelem a zpovědníkem. Na jeho ranních mších v 6.15 ráno býval kostel plný i ve všední dny. Vzpomínám také rád na P. Antonína Vedrala, který už v době svých bohosudovských studií byl členem řádu, takže tehdy byl nejmladším jezuitou u nás. Po roce 1989 byl také členem pražské svatoignácké komunity v Ječné ulici. Spolu s ním tam léta působil také někdejší bohosudovský prefekt P. Hron, k němuž jsem chodíval ke zpovědi.

Samozřejmě rád vzpomínám i na všechny spolužáky – na ty, kteří ještě chodívali na naše pravidelné výroční schůzky, i na ty, kteří už z různých důvodů (v našem věku hlavně zdravotních) přijít nemohou. A hlavně na ty, kteří třeba již dlouho nejsou mezi živými.

Karel Voplakal

První malíř Kalifornie

Po misionářích, kteří v dobách starého Tovaryšstva působili v zámoří, se nám nezachovaly pouze písemné zprávy, ale i další prameny poznání. Jeden z nich nyní v úplnosti vydala Národní knihovna v Praze v rámci nové ediční řady Z klementinských pokladů. Její první svazek reprodukuje album akvarelových kreseb, známé jako Codex pictoricus Mexicanus. Zachycuje život na jezuitských misích v mexické Dolní Kalifornii v polovině 18. století.

Autorem alba je Ignác Tirsch (1733–1781), rodák z Chomutova a člen české jezuitské provincie. Patřil do řady českých misionářů, kteří působili v Dolní Kalifornii od 30. let 18. století. Sám Tirsch pracoval především v misii sv. Jakuba (Santiago) nedaleko přístavní osady San José del Cabo na samém jihu kalifornského poloostrova. Mohl tam působit jen pět roků mezi lety 1762–1767. Poslední rok totiž zažil vyhnání jezuitů ze španělských kolonií, kdy byl spolu s ostatními deportován do Evropy a musel se vrátit do své vlasti.

Přesto se mu za těch pět let podařilo velké dílo – znovu vystavěl misii v Santiagu, kde obnovil místní kostel, a zejména vše zachytil ve svém obrazovém albu. Obsahuje 46 listů s ilustracemi a krátkými popiskami,

Pavel Štěpánek

Jezuita Ignaz Tirsch jako misionář, architekt a umělec v mexické Dolní Kalifornii

Národní knihovna ČR, Praha 2024, 125 s.
ISBN 978-80-7050-802-2

kteří zachycují floru a faunu Dolní Kalifornie (zejména ptactvo), dále stavby kostelů, pohledy na misijní stanice Santiago a přístavní osadu San José del Cabo, způsob oblékání a chování španělských kolonizátorů i domorodých indiánů ad. Kresby jsou v mnohém naivní, ale zároveň vynikají velkým pozorovatelským talentem. Jejich hodnotu vystihuje přídomek, kterým je Tirsch znám v iberoamerickém světě jako „první malíř Kalifornie“.

Petr Havlíček SJ

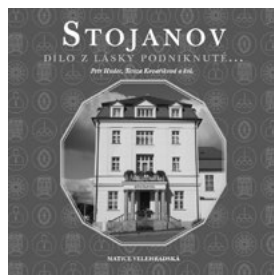
Anotace

Samuel Privara
**Duchovní cvičení v běžném dni:
 Průvodce modlitbou na (téměř)
 každý den v roce**

Alpha Book, Praha 2024, 304 s.
 ISBN 978-80-88428-36-7

Mnoho lidí pociťuje touhu po plnějším a svobodnějším životě. Některým v tomto hledání pomohla duchovní cvičení v některém z exercičních domů. Po návratu do běžného života však „narazili“ na otázku, zda to, co zakusili, je vůbec možné dlouhodobě udržet i při každodenních povinnostech. Ignác z Loyoly již v 16. století přišel s konceptem „duchovních cvičení v běžném životě“. V knize naleznete podrobné návody, jak oživit a prohloubit svůj duchovní život, a také systematicky uspořádanou řadu přehledných „cvičení“ vycházejících z Bible i z jiných textů, které mohou pomoci těm, kdo by chtěli dát své modlitbě pevnější základy inspirované tradicí ignaciánské spirituality.

Petr Hudec, Tereza Kovaříková a kol.
Stojanov – dílo z lásky podniknutí...

Matice Velehradská, Velehrad 2024, 224 s.
 ISBN 978-80-88414-09-4

Knihla seznamuje s historií konání kněžských a laických duchovních cvičení na Velehradě i s širším kontextem exercičního hnutí. Vyprávění o Stojanově zrcadlí pohnuté dějiny 20. století zahrnující dvě totality, které uskutečňování tohoto díla přerušily a současně vedly k jeho charitativní modifikaci. Přináší také souhrnné informace o roli Stojanova v životě církve po roce 1989. Příběh je vyprávěn především skrze život řeholnic z Kongregace sester svatých Cyrila a Metoděje. Jak tato osobní rovina, tak přílohy s exercičními texty (včetně nového příspěvku prof. Pavla Ambrose SJ) činí z knihy víc než jen pojednání o historii. Kniha vychází u příležitosti sta let od otevření domu a obsahuje bohatou fotodokumentaci.

Zprávy

Brno/Olomouc/Praha

■ Přelom června a července s sebou přinesl personální změny v pastoraci vysokoškoláků. Otec Petr Hruška SJ z brněnské komunity přesídlil do Prahy, aby se ujal starosti o Vysokoškolské katolické hnutí u kostela svatého Ignáce, působit bude také v Akademické farnosti u Nejsvětějšího Salvátora. Na jeho místo do Brna přišel z Olomouce P. Jan Regner SJ. V Olomouci bude o studenty pečovat P. Václav Novotný SJ, který dokončil studia v americkém Bostonu. Naopak otec Samuel Prívára SJ odešel z Prahy právě do Bostonu, aby tam vykonával licenciátní studia. Pražská komunita se rozloučila rovněž se scholastikem Pavlem Bandouchem SJ, který začal v Paříži studovat teologii.

Praha

■ V termínu od 28. do 30. června se v pražské komunitě konalo setkání pro zájemce o jezuitský řád. Akci doprovázeli Samuel Prívára SJ a Václav Novotný SJ. Účastníci měli možnost poznat blíže spiritualitu jezuitů, historii a současnost řádu, spolu s tím, co Tovaryšstvo dnes vnímá jako své priority.

Hostýn

■ O víkend od 17. do 19. května se na Svatém Hostýně konala duchovní ob-

nova mladých vedoucích chlapeckého tábora Pamplona. Celou akci s podporou hostýnské jezuitské komunity organizovali bratři Václav Dlapka SJ a Tomáš Novák SJ.

Velehrad

■ Celostátní setkání vysokoškolských studentů a mladých pracujících Studentský Velehrad 2024 se konalo na Velehradě ve dnech 9.–12. května. Tématem letošního ročníku bylo zvolání „Zde jsem“ jako odpověď proroka Samuela na Boží hlas. Pod záštitou Vysokoškolského katolického hnutí ČR se na jeho organizaci podílel tým dobrovolníků. Mezi četnými přednášejícími s rozmanitými tématy byl také P. Jan Regner SJ, který dvakrát nabídl zájemcům uvedení do rozjímání a kontemplace.

Ružomberok

■ Již tradičně pořádali slovenští jezuité na poslední květnovou sobotu pouť za duchovní povolání do kaple Panny Marie Sněžné v Trlenské dolině u Ružomberku. V sobotu 27. května se tak sešli již po jedenácté. Osmnáct jezuitů připutovalo z Bratislavy, Ivanky pri Dunaji, Trnavy, Piešťan, Ružomberku, Prešova a Košic.

Řím

■ Na slavnost Seslání Ducha svatého 19. května byl ukončen reorganizační

proces papežských univerzit zahájený dopisem papeže Františka v prosinci 2019. Svátý otec tehdy požádal Tovaryšstvo Ježíšovo, aby přehodnotilo organizaci tří akademických institucí v Římě, které jsou mu svěřeny: Papežské gregoriánské univerzity, Papežského biblického institutu a Papežského orientálního ústavu. Cílem bylo umožnit biblickému institutu a orientálnímu ústavu efektivněji rozvíjet své specifické poslání. Od letošního května jsou obě instituce úzce propojeny s Papežskou gregoriánskou univerzitou, se kterou nyní tvoří jeden právní subjekt a jsou členy jedné akademické jednotky.

Bagdád

■ Padesát pět let po vyhnání jezuitů z irácké Al Hikma University v roce 1969 si jezuité koupili dům v Bagdádu. Dům bude sloužit jako oficiální sídlo pro registraci jezuitů coby řeholní komunity pod latinským biskupstvím v Bagdádu. Po dokončení prací bude dvoupatrový dům schopen ubytovat tři jezuitu a bude mít zasedací a konferenční prostory a také malou kapli. Koupě majetku v Karradě by mohla být zásadní pro obnovu poničeného a odsvěceného kostela u původní Bagdad College. Vůdčí vizí jezuitů je naslouchat Duchu svatému, aby pochopili, jak mohou v budoucnu nezištně a tvořivě sloužit Božímu lidu v Iráku.

Bejrút

■ Během ceremonie 30. dubna, na níž se sešlo více než sedm set lidí v amfi-

teátru Pierra Y. Abou Khatera v kampusu humanitních věd, oznámila Univerzita svatého Josefa v Bejrútu dvě velké události: zahájení aktivit ke 150. výročí akademického působení, které je významným přínosem pro společnost na frankofonním území, a podepsání dohody o vytvoření Univerzity svatého Josefa – Pobřeží slonoviny, která poskytne příležitost ke kvalitnímu vysokoškolskému vzdělání v duchu otevřenosti pro všechny.

Brusel

■ V rámci Světového dne uprchlíků 20. června uspořádaly evropská Jezuitská služba uprchlíkům (JRS), Kaple pro Evropu, *Don Bosco International* a Komunita Sant'Egidio společné setkání pod názvem „Hlasy naděje“, kde se hovořilo o pozitivních příbězích a osvědčených postupech v práci s migrujícími lidmi.

Bukurešť

■ Evropská Jezuitská služba uprchlíkům (JRS) uspořádala na konci března v Bukurešti své regionální koordinační setkání a výroční valné shromáždění zaměřené na téma „Sociální začleňování: vzdělávací přístup“. Zástupci dvaceti tří regionálních kanceláří v jednotlivých zemích a mezinárodní kanceláře diskutovali o aktualizacích probíhajících projektů a probírali možné nové zaměření činnosti. Setkání poskytla příležitost zvýšit odbornost jednotlivců v týmu prostřednictvím workshopů o podpoře vzdělávání pro uprchlíky, budování silnějších nevládních organizací pro období krize

a orientaci ve zpravodajství a digitálním prostředí.

Drongen

■ Od 20. do 25. května se v belgickém Gentu nedaleko Drongenu konalo setkání šestnácti osob, které mají na starosti péči o nová povolání a mladé dospělé z celé Evropy. Za českou jezuitskou provincií byl přítomen P. Samuel Prívára SJ. Čtyři společně strávené dny byly časem duchovních rozhovorů, vzájemného učení a obohacování a prohlubování poznání, jak Pán povolává do Tovaryšstva Ježíšova v dnešní Evropě.

Homs

■ Dne 7. dubna uplynulo deset let od násilné smrti otce Franse van der Lugta SJ během války v Sýrii. Místem smrti byl starý klášter v Homsu. Připomenutí výročí se zúčastnili mimo jiné hlavní představitelé církví v Homsu, katoličtí a pravoslavní biskupové a protestantští pastoři a řeholní sestry.

Chicago

■ Značnou část měsíce dubna strávil P. generál Arturo Sosa ve středozápadní provincii Spojených států amerických. Svoji návštěvu zahájil v kampusu *Loyola University* v Chicagu ve státě Illinois. Tam strávil několik dní setkáními s provinciály Jezuitské konference Kanady a Spojených států a také se shromážděnými prezidenty všech dvaceti sedmi jezuitských kolejí a univerzit ve Spojených státech. S provinciály hovořil o formaci jezuitů, a to jak v rámci Konference Kanady a Spojených států, tak celosvětově,

a také se zabýval potřebou transparentnosti financí a lidských zdrojů v rámci této konference.

Krakov

■ Ve dnech 24. a 25. června se na krakovské Univerzitě Ignatianum konal mezinárodní seminář o duchovním i hmotném kulturním dědictví jezuitů z Krakova a Malopolska. Seminář byl organizován v rámci programu, který se zaměřuje na významné přednosti regionů. V průběhu semináře byl představen projekt digitalizace archivu Tovaryšstva Ježíšova v Krakově a další projekty týkající se kulturního dědictví jezuitů.

Malta/Rumunsko

■ Generální představený Tovaryšstva Ježíšova P. Arturo Sosa strávil několik dní od 9. května na Maltě a v Rumunsku, kde vizitoval jezuitská díla. Obě země patří do Evropské středomořské provincie (EUM). Na Maltě prožil otec Sosa dny od 9. do 12. května. Zavítal do Institutu Paula Freire v Zejtunu, poté následovalo setkání s maltskými jezuitou v *Loyola House* v Naxxaru. Navštívil také školu *St Aloysius College*, zastavil se v sídle Jezuitské služby pro uprchlíky (JRS) a navštívil duchovní správu maltské univerzity. Poslední den pobytu na Maltě odcestoval do jezuitského exercičního domu na ostrově Gozo. V Rumunsku se setkal s jezuitou v komunitách v Kluži, se členy skupin s ignaciánskou spiritualitou v centru Manresa a v Bukurešti navštívil rumunskou kancelář JRS.

Jubileia

P. Samuel Prívvara	Boston	5. 11.	40 let
Sch. Pavel Bandouch	Paříž	5. 11.	35 let

Srdečně blahopřejeme

Seznam podporovatelů od 14. dubna do 21. července 2024

Anna Petrová; RNDr. Jan Novák; Martin Bartoš; Hana Kocian-Rech; Ludmila Šabršulová, Brumov-Bylnice; Jarmila Valchářová; Sestry Římské unie řádu sv. Voršily, Jiřetín pod Jedlovou; MUDr. Markéta Voborská, Stochov; Marie Salajková; Vlasta Matoušková; Juraj Drozda, Trnava; Ing. František Jaroš, Praha 3; RNDr. Helena Šmydková, Praha 7; Libuše Prečová; dr. Věra Budilová; Mons. Josef Zouhar, Hodonín; PhDr. Hana Topolánková, Praha 5; Josef Černý, Praha – Horní Počernice; Drahomíra Sýkorová, Kroměříž; Karel Gleisner, Mladá Boleslav; manželé Moniakovi, Frýdek-Místek; Stanislav Daněk, Salaš u Velehradu; Petr Durna, MEngSc, Brno; Miloš Vích; Jiří Liška; Pavel Konzal; Markéta Bradáčová, Brno; Mgr. Anna Procházková; Anna Kubíková, Tvrdonice; Česká provincie Kongregace Dcer Božské Lásky, Opava; Pavel Kahoun, Praha 4; MUDr. Jana Vrbíková; Helena Mikáčová, Velká nad Veličkou; manželé Géblovi, Litovel.

Všem dárcům upřímně děkujeme

Objednejte si bulletin na adrese:

Bulletin Jezuité, Ječná 2, 120 00 Praha 2
redakce@jesuit.cz, tel. 221 990 200

Podpořte nás darem na bankovní účet:

2020460003/6000, v. s. 104